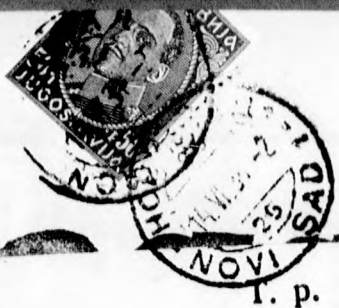

Budapest

Titl.

Magyar Nemzeti Muzeum

Nemzeti Ujság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 június 14, csütörtök

136. szám

Jugoszlávia békét akar mindenkivel, különösen szomszédaival

**Jeftics külügyminiszter beszéde a francia újságírók ebédjén
A külügyminiszter elutazott Párizsból**

Párizsból jelentik: A francia lapok diplomáciai munkatársainak testülete tegnap délelőtt egy órakor ebédet adott Jeftics külügyminiszter tiszteletére. Az ebéden Jefticsen kívül megjelent Szpalajkovic párisi jugoszláv követ is. Az ebéden a testület elnöke üdvözölte Jefticsot, aki válaszában tréfás hangon emlékezett meg arról, hogy vala-

mikor ő is újságíró volt és bizony sokszor esik nehezebbé elnyomni magában az újságírókat a diplomata követelésére. A külügyminiszter beszéde további során köszönetet mondott a francia sajtónak, amely példászerű lojalitással teljesíti hivatását. Hangsúlyozta a külügyminiszter, hogy Jugoszlávia mindenkivel, de különösen szomszédaival

és egykori ellenségeivel barátságos viszonyban akar élni.

A bankett végén a francia újságírók melegen ünnepelték Jeftics külügyminisztert. Jeftics Bogolyub Naggiar beográdi francia követ társaságában tegnap délután 5 óra 55 perckor a Simplon expresssel elutazott Beográdba.

A Hitler-Mussolini találkozó

Csupán az osztrák kérdésben várható ellentét Hitler és Mussolini között

Európa, sőt talán az egész világ érdeklődésének középpontjában, a holnapi Hitler-Mussolini találkozó áll. Párizsból jelentik, hogy a párisi olasz nagykövet tegnap délután látogatást tett a francia külügyminisztériumban, látogatása a Journal szerint a Hitler-Mussolini találkozóval áll összefüggésben. Az olasz nagykövet kifejtette a külügyminisztériumban a találkozás jellegét és jelentőségét. Szóba került a tanácskozás az ausztriai horogkeresztes akció kiújulása is. Londoni jelentés szerint az angol sajtó nagy érdeklődéssel kíséri Hitler olaszországi látogatását. A lapok egyértelmű megállapítása szerint

a német-olasz viszony javulásának legfontosabb előfeltétele az Auszriával szemben folytatott német propaganda enyhülése volna.

A Times szerint Hitler valószínűleg Mussolini előadásából fogja megismerni azt az olasz politikát amelynek célja Ausztria megsegítése, hogy fenntarhassa függetlenségét és javíthasson külkereskedelmén. A Daily Telegraph szerint a megbeszélésen lehetőséget keresnek arra, hogy

Németország tiszteletben tarthassa Ausztria függetlenségét és csatlakozzék az olasz-magyar-osztrák együttműködéshez.

A Morning Post szerint Mussolini hajlandó javaslatot tenni Ausztria jövőjének végleges rendezésére, de csak a nagyhatalmakkal való barátságos együttműködés útján.

Rómából jelentik, hogy az olasz külügyminisztériumban kidolgozták a Hitler-Mussolini találkozó részletét. Eszerint

a találkozó holnap délelőtt lesz, Hitler látogatása két napig tart.

A tanácskozás nyelve német lesz, mint-hogy Mussolini és Suviich igen jól beszélnek a német nyelvet. Szóba került a német-osztrák viszony, a leszerelés és Németország visszatérése Genfben. Általános a meggyőződés, hogy

csupán az osztrák kérdésben várható ellentét Hitler és Mussolini között.

Hitler kancellár Münchenből repülőgépen utazik Olaszországba.

Hitler kancellár látogatása nagy társadalmi eseménynek ígérkezik Olaszországban. A vonatok a kíváncsiak ezreit szállítják Velencébe, ahová tegnap este Neurath birodalmi külügyminiszter már megérkezett, mintegy nyolcvan főnyi kísérettel. Ma este nagyszabású szabadtéri előadás lesz a Szent Márk téren az előadásban a legkiválóbb olasz művészek lépnek fel.

MUSSOLINI

HITLER ADOLF

Kormányválság fenyeget Franciaországban?

Az új szociálisták és a radikálisok nem hajlandók megszavazni a szárazföldi hadsereg céljára kért 1.3 milliárdos póthitelt

Párizsból jelentik: A három milliárdos katonai póthitel megszavazása körül súlyos belpolitikai válság támadt. A Doumergue kormány hivatalbalépése óta talán még soha sem volt olyan nehéz helyzetben, mint ezuttal. Az új szociálisták ugyanis elhatározták, hogy a kamara ma kezdődő vitájában

nem szavazzák meg a szárazföldi hadsereg céljára kért 1.3 milliárdos póthitelt.

Csupán a légifegyverkezésre előirányozott 900 millió frank póthitelt szavazzák meg az új szociálisták. A haditengerészet céljaira kért 340 millió frank póthitel javaslatát a kapcsolatban, a párt tagjai tartózkodnak a szavazástól. Állásfoglalásukat azazal indokolják, hogy

az erődítmény építkezésénél hatvan százalékos hitelt törölték.

Az új szociálisták mindaddig nem haj-

landók a kormány katonai póthitel javaslatát támogatni, amíg szigorúan felül nem vizsgálják a hiteltullépések ügyét.

Tegnap az új szociálisták küldöttéje jelent meg a miniszterelnöknél. Amennyiben nem kapnak biztosítékot a hiteltullépések ügyének rendezése ügyében, úgy, a mai ülésen a kormány ellen fordulnak. Ugy hirtelen, hogy a radikális párt sem hajlandó megszavazni a katonai póthitel-javaslatot.

Halálbüntetés terhe mellett tilos Bulgáriában politizálni

Befiltották a pártokat és politikai lapokat

Szofiából jelentik: Georgijev miniszterelnök tegnapelőtt este magához kérte a szofiai lapok szerkesztőit és közölte velük a kormány legújabb rendeletét a pártok és a politikai lapok betiltásáról.

A bolgár távirati iroda a legújabb kormányrendeletéről az alábbi hivatalos jelentést adta ki:

A kormány rendelete, amellyel a politikai pártok feloszlásáról intézkedik vonatkozik az összes politikai jellegű szervezetekre. A betiltott politikai szervezeteket, mint nem lévőket törlik a törvényszéki nyilvántartásból. Ugyancsak betiltották az összes politikai napilapokat, folyóiratokat és röpiratokat. Betiltják az összes politikai gyűléseket. A betiltott politikai szervezetek semmilyen más formában nem alakulhatnak újra.

A kormány rendelete halálbüntetést és börtönbüntetést helyez kilátásba annak aki a rendelet ellen vét.

A kormány egy másik rendelete szerint az összes lapoknak és folyóiratoknak tíz

napon belül engedélyt kell kérniük a kormánytól, hogy továbbra is megjelenhessenek

Azok a lapok, amelyek nem kaptak engedélyt a megjelenésre 15 napon belül kötelesek megszűnni.

A kormány kiméretlenül fellép a makedon szervezetek ellen

Az új bolgár kormány kiméretlenül fellép a makedon szervezetek ellen. Mindazon helységeken, ahol érezhető volt a makedonok működése vizsgálatokat és házkutatásokat tartanak.

Sok tegyvert és bombát elkövettek.

A makedon szervezetek külön adókat ve-

tettek ki a lakosságra, ezeknek az adóknak a beszedését a kormány most lehetetlenné teszi. A VMRO szervezetének

husz vezető tagját letartóztatták

és Szofiába szállították, ahonnan Bulgária különböző városaiba internálják őket.

—o—

Titokzatos jugoszláv szélhámos után nyomoz Amerika és London rendőrsége

A szélhámossal együtt eltűnt két felesége, akik közül az egyik másfélmillió dinárt vitt magával

A londoni Scotland Yard nemrégiben felhívást kapott az amerikai rendőrségtől, amelyben közlik, hogy bizonyos Podrzsav vagy Podrzsaj Ivan nagyarányú szélhámosokat követett el Amerikában és azután Londonba szökött. A kérdéses személy néhány évvel ezelőtt Londonban élt, onnan jött át Amerikába, ahol néhány vakmerő szélhámoság elkövetése után nyomtalanul eltűnt és állítólag újból Londonban tűtette fel tanyáját.

A titokzatos egyén az eddigi nyomozás szerint jugoszláv származású és az egyik verzió szerint nyugalmazott katonatiszt, más adatok szerint mérnök.

Az a gyanu ellene, hogy megölte vagy elrejtette feleségét, aki talán nem is felesége,

Toofwerson Agnes, Michigan legokosabb asszonyát, aki azonban valószínűleg azonos bizonyos Ferran Margaréta nevű francia nővel. A hatóságok egyelőre semmi bizonyosat nem tudnak a titokzatos jugoszlávról, sem a nevét nem tudták pontosan megállapítani, sem szélhámosságait, még kevésbé azonban felesége vagy barátja hollétét.

Povrzsán alias Povrzsaj néhány évvel ezelőtt különleges lakatot talált fel, amellyel lázbahozta egész Londont és a hiszékeny emberektől mintegy 600.000 dinárt szedett össze egy állítólag jól jövedelmező üzlet keresztülvitelére, majd

a pénzzel egy szép napon eltűnt Londonból, hogy rövid idő múlva Amerikában bukkanjon fel,

ahol megismerkedett Agnes Toofwersonnal, akit akkoriban kiáltottak ki Michigan állam legokosabb asszonyának. A negyvennégy éves asszonyt rövidesen teljesen meghódította, majd vele együtt európai körutra utazott.

Az asszony hozzátartozói hosszú ideig semmi értesítést sem kaptak Agnestől, majd a múlt év végén sürgöny érkezett Amerikába. A táviratban Agnes bejelenti, hogy utban vannak India felé, ahol megesküszik a rokonszenves jugoszláv mérnökkel és feltalálólal.

A nyomozóhatóságok eddig még nem tudták megállapítani, hogy Povrzsán—Povrzsaj megesküdtött volna Toofwerson Agnessal, mindössze csak annyit sikerült megtudni, hogy

Povrzsán egy francia nőt vett el feleségül.

A nőt Margaréta Ferran-nak hívják. Tekintve, hogy a Toofwerson Povrzsajjal való elutazása alatt a közönségtől másfélmillió dinárt vitt magával, az a feltevés merült fel, hogy

a titokzatos férfi megölte az asszonyt, könnyen meglehet azonban, hogy Toofwerson Agnes megváltoztatta a nevét és Ferran Margaréta néven ment nőül a szélhámoshoz.

Az amerikai és londoni rendőrség most széles körű nyomozást indított a szélhámos kézrekerítésére,

a titokzatos jugoszláv után azonban nemcsak a rendőrhatalóságok, hanem egy amerikai ügyvéd is nyomoz, az elűnt Toofwerson Agnes rokonainak megbízásából. Az ügyvéd Bécsbe utazott, mert állítólag Povrzsán alias Povrzsaj európai körútján már Bécsbe érkezett — Ferran Margaréta nélkül.

Poderzsaj szerelmi és „üzleti“ kalandjai

A nagy kaliberű szélhámos életkörülményeiről a további nyomozás most már megbízhatóbb és közelebbi adatokat is produkált. A jugoszláv szélhámos kalandjai Beogradban is nagy szenzációt váltottak ki annál is inkább, mert megállapították, hogy Poderzsaj 1929-ig Beogradban élt, ahol egy ideig csendőrhadnagyi minőségben szolgált, majd később a Francia—Szerb bank tisztviselője lett, ahol rövid idő alatt a gazdasági osztály helyettes főnökévé lépett elő, majd miután

a bankban szerzett összeköttetéseit felhasználva néhány hiszékeny embert hatalmas összegekkel megkárosítva, hirtelen elhagyta Beogradot és Berlinbe utazott, ahonnan többé vissza sem tért.

Beogradban még most is sokan emlékeznek Poderzsajra, a kistermetű, fekete hajú élénk emberkére, aki rendkívül alázatos és udvarias tudott lenni üzletfeleivel szemben, szinte szuggesztív erővel tudott beszélni nagy tervekről és szinte fantasztikusnak látszó vállalkozásokról, hogy azok, akik hálójába kerültek, szinte valamennyien ellenállhatlan erőnek engedelmessé váltak, amikor nagy összegeket bocsátottak rendelkezésére. Azonban Poderzsajnak nagy eszméi voltak és nem maradhatott meg a ránézve túlságosan szerény életlehetőségeken, a bank keretei között.

Pénzre, pazar gazdagságra vágyó, kalandos vére nem nyugodott addig, amíg hatalmas összegeket ki nem csalt áldozataitól és ugyiszólván „minden hivatást feljegyezve maga mögött“ eltávozott Beogradból, otthagya feleségét, akit előzőleg kirabolt.

Poderzsaj lényében kell, hogy legyen valami, ami ellenállhatatlan varázssal hat a gyengébb nemre, mert mint megállapították, majdnem minden nagy városban, ahol megfordult, házasságot kötött, olyan házasságot természetesen, amely csak addig tartott, amíg elbódított áldozatától minden pénzt ki nem facsart. Kétségtelenül a legtitokzatosabb Agnes Toofwerson, „Michigan legokosabb asszonyának“ sorsa. A rendkívül gazdag, szép és mint

mellékeve igazolja, okos asszony eltűnése foglalkoztatja most az amerikai, az angol, sőt még India rendőrségét is.

Még ma is Beogradban él Poderzsaj első felesége, egy fiatal, szép tisztviselőnő, akit a férjéről való hírek ugyiszólván teljesen letörttek. Az asszonyka még mindig azt hangoztatja, hogy

nem lehet igaz, amit az újságok írnak, hiszen férje maga volt a megtestesült fi-gyelem, a jóság és udvariasság.

Nem tudja elképzelni, hogy ez az ember esetleg gyilkosságot is elkövetett volna. Igaz, hogy néha voltak kellemetlen óráik, mert férje minden erejével a pénzszerzés után vetette magát, az életet nem tudta elképzelni tiszte nélkül és minden másról megfeledkezett, ha arról volt szó, hogy nagyobb összeget szerezhet, néha voltak nézeteltérések is közöttük, azonban férjét nem tartja ilyesmire képesnek és még mindig kételkedik abban, hogy valóban férje lenne a hírhedt szélhámos.

Poderzsaj nagyon szerette — meséli a szerencsétlen fiatalasszony — mindketten arra törekedtek, hogy tekintélyesebb vagyonra tegyenek szert, amiből azután kényelmesen és előkelően élhetnek. Mig férje a bankban dolgozott, ő élelmiszerüzletet nyitott. Az üzlet kitűnően bevált, volt idő, amikor naponta 10—15.000 dináros bevételt is csinált. Rövidesen közel félmillió dinár megtakarított pénze volt a bankban. Egy napon azonban férje azt mondta neki, hogy sürgősen el kell utaznia.

Odaadta neki a bankfiók kulcsát és a férj azzal távozott el, hogy pár napon belül visszatér.

Nem lepődött meg férje elutazásán, hiszen több-ször vidékre szólította hivatása, azonban pár nap múlva megröghanták férje hitelezői, akik 20.000 dináros követelést terjesztettek elő. Megnyugtatta őket, hogy a bankban félmillió dinárja van és mindent rendez. Előszedte a bankba és kinyitotta a bankfiókot. A meglepetéstől majdnem elájult, amikor

üresen találta a fiókot és a félmillió dinár eltűnt.

Később férje külföldről levelet írt neki, amelyben ennyi állott: „Elvettem a pénzt. Ha kértem volna, ugysem adtad volna ide.“

Később megtudta, hogy több beográdi pénzembert is hatalmas összegekkel megkárosított. Egy tekintélyes tőkepénzestől 300.000 dinárt vitt el. A károsultat „felhőkarcoló-építési“ terveivel csalta lépre.

A második házasság

Poderzsáj Berlinből rövidesen Párisba tette át székhelyét, ahol megismerkedett egy kopenhágai diáklánnyal. A leány szülei nagyon gazdag emberek voltak. A diáklány és Poderzsáj között rövidesen szerelem fejlődött ki, amely azzal végződött, hogy Poderzsáj a leánnyal együtt Kopenhágába utazott és ott feleségül vette.

Az első feleség nemsokára levelet kapott Poderzsájtól, aki Kopenhágába hívta.

Nem sokkal ezután azonban értesítést kapott a kopenhágai konzulátustól, hogy Poderzsáj nősül. A kétségbeesett asszony erre elküldte iratait Kopenhágába. Tiltakozott a házassággal szemben. A ko-

penhágai nő azonban ügyet sem vetett mindezzel. Kijelentette a konzulátuson, hogy érvénytelennek tartja a házasságot, mert Poderzsáj, mint katolikus ember, pravoszláv templomban kötötte meg első házasságát.

Poderzsáj első felesége, „az első áldozat“ még mindig nem tudja, hogyan fogadja azokat a híreket, amelyek férjéről érkeznek. Semmiestre sem tartja gyilkosnak férjét, aki annyira érzékeny volt, hogy amikor egy ízben megvágta ujját, a vér láttára elájult. Az asszonyokat okolja mindenért, akik tudták azt, hogyan bánt el első feleségével és mégis vakon követték.

Mit tudnak Poderzsájról a beográdi rendőrségen

A beográdi rendőrségen a bűnügyi nyilvántartásban megtalálták Poderzsáj lapját, amelyen fényképe és személyi adatai találhatók. Körözölevelet adtak ki ellene, mert Szimics Szlavko tekintélyes beográdi kereskedőt 300.000 dinárral megkárosította.

Sikerült ezenkívül hézagosan összeállítani a szélhámos rövid élettörténetét is. Eszerint Poderzsáj Ivan 1899 május 12-én született Ljubljanában. Jó családból származott. Hat gimnáziumi osztály elvégzése után beiratkozott a kereskedelmi akadémiába, ahonnan rövidesen kikerült, valószínűleg kicsapták. Ezután

elvégezte az osztrák katonai akadémiát Widschweisterben, majd átszökött Szerbiába.

A világháborúban küzd, egyszer megsebesül, kis-

gyába gránátzilánkot kap (talán ez az oka a szélhámoságoknak?) A háború után tartalékos csendőrhadnagy, 1925. év elején jó összeköttetései révén a Francia—Szerb bank tisztviselője lesz. Ez alatt feleségének büfféje van a Poenkarova utcában. A bankból 1928 május 8-án kilép, Szimics Szlavko májusban letiltatja fizetését, majd a rendőrség körözölevelet ad ki ellene. Ekkor eltűnik és előbb Berlinben, majd Párisban, Kopenhágában, Londonban, Amerikában, Indiában, Bécsben tűnik fel. A rendőrségen megállapították, hogy négy fivére van, Ferdinánd laskai tanár, Cárill a pizini kolostor főnöke, Sztankó innsbrucki jezsuita apát és Ferenc noviszádi banktisztviselő.

Poderzsáj Ivan németül, olaszul, franciául, angolul és szerbül kitérően beszél.

Ujabb terrorcselekmények Ausztriában

A bombamerényletek nagyobb kárt nem okoztak

Bécsből jelentik, hogy több újabb terrorcselekmény történt. A bécs—pozsonyi villamosvonal vágányai közelében petárda robbant, amely azonban kárt nem okozott.

A bécs—mundenburgi vasutvonalat ismeretlen tettesek megrongálták.

Felsőausztriában is robbantásokat kísé-

reltek meg, Micklasdorf közelében, de Komoly károk itt sem estek. A rendőrség erélyes nyomozást folytat a merénylők kézrekerítésére. A régebbi merényletek gyanúsítottjai közül többen rövidesen a statáriális bíróság elé kerülnek.

—o—

Két oroszlán széttépett egy fiatalembert menyasszonya szemeláttára

Borzalmas és véres tragédia egy angol városka határában

Londonból jelentik: Witsnade városka határában, mintegy hatvan kilométernyire Londontól újfajta állatkert van, amelyben nem kerítések, hanem árkok és más akadályok választják el a vadállatokat a nézőközönségtől. Az állatok itt nem is laknak ketrecekben, hanem állandóan szabad ég alatt tanyáznak.

A minap az állatkertben sétált menyasszonyával Levis Stone 26 éves fiatalember az oroszlánokat elkerítő mély árok mentén. Hirtelen jött szélroham lekapta Stone fejéről a kalapot. A völgy és a menyasszony nevetve szaladt az előttük perdülő kalap után, de a szél mintha csak térfalogni akart volna velük, mindig abban a pillanat-

ban fujta odébb a kalapot, amikor az üldözők már-már megfogták. A leány végül is elfulladva leült egy padra, a fiatalember pedig tovább hajszolta a kalapot.

Hajszolás közben a kalap begurult abba az árokba, amely az oroszlánok tányáját elválasztja a sétánytól.

Stone gondolkodás nélkül beugrott a mély árokba és hirtelenében eszébe sem jutott, milyen veszélynek teszi ki magát.

Az oroszlánok egyike: hatalmas him-oroszlán, meglátta az embert az árok mélyén és hatalmas ordítással rávetette magát. A nőstény oroszlán pár pillanatnyi habozás után ugyancsak beugrott az árokba

Nagyon fontos a bőr belső szennyeződése!

A bőr segítségével az ember éppúgy lélegzik, mint a tüdővel és égési termékeket választ ki, akár csak a vesénél. A bőrben anyagok képződnek, melyek sok betegség ellen óvnak. Sok betegség bőrkiütés útján jelentkezik. Ilyen a himlő, a sarch, tifusz, szifilisz stb. A bőrön át sok belső megbetegedésre lehet hatni és pedig borogatás, pakolás útján, melyek csillapítólag hatnak sok belső betegségre. Jugoszlávia legerősebb ásvány- és acéltartalmú szénsavas gyógyfürdője SLATINA RADENCI, ahol az elő- és utóévadban husznapi teljes ellátás mindent beleértve 1400 dinár.

és most már

ketten marcangolták a szerencsétlen fiatalembert.

A leány velőtrázó sikoltozására és az oroszlánok ordítására odasiettek az állatkerti őrk. Lövésekkel próbálták elzavarni az oroszlánokat, de nem sikerült. Végül is agyonlőtték a két vadállatot, de akkor már késő volt.

Stone akkorra már darabokra tépték a vérszagtól megvadult állatokat.

A szerencsétlen leány völgyébe tragédiájának hatása alatt idegrohamot kapott. Kórházba szállították ahol most élet és halál között lebeg.

Négy dináros világító áramot

kinál a „Polgári Villamosság” r. t. Noviszád városának

Megírtuk, hogy Noviszád városa az elmúlt héten kérdést intézett a villanytelephez, hogy mennyiért hajlandó nagyban az áramot a városnak adni. Ezt az átiratot azért küldte a város a telephez, hogyha a telep kedvező áron adná az áramot a városnak, akkor a város adná el a fogyasztóknak és a város látná el az áramfogyasztással járó összes adminisztratív ügyeket is. A város átiratára a telep minden részében alaposan kidolgozott választ akar adni, ezért.

most végzik a számításokat és ha ezzel elkészülnek, közlik a városi tanácsal, hogy milyen áron tudja a telep nagyban adni az áramot a városnak.

A villanyszolgáltatás ügyében tegnap újabb fordulat történt. Az alakulófelben levő „Polgári villamosság” r. t. alapító bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor ülést tartott ing. Popovics Dáka szenátor elnöklété mellett. Elhatározták, hogy a mai napon ajánlatot tesznek a városnak az áramszolgáltatásra vonatkozóan. Az alapító bizottság ajánlatában

a világítási áramért 4 dinárt, a motorikus áramért 2.50 dinárt kér kilowattónként.

Az ajánlat szerint ez maximális ár amennyiért az alakuló villamos részvénytársaság hajlandó lenne áramot adni a városnak. Ennél többet nem szabadna kérni a társaságnak az áramért, ha koncessziót kapna a várostól áramszolgáltatásra.

— Kezdődő ütőrelmeszesedésnél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékeli.

—o—

Szakértők figyelik a fénysugarakat árasztó asszonyt

Nappali fényt sugároz a testéből — Egy napon huszonegyszer ismétlődött meg a sugárzás — Marconi is tanulmányozza a különös esetet

A világsajtó változatlan érdeklődéssel kíséri a fénysugaras asszony ügyét, akiről már több ízben megemlékeztünk. Az asszony nem filmsztár, nem győztese a szépségversenyeknek, sem pikáns kalandok hősnője. Nincs pénze jótékony célokra áldozni, de nem is vallja a modern nőemancipáció elveit.

Az asszony, akiről szó van, arról nevezetes, hogy testéből fénysugarak áradnak ki.

Története ennek a fénysugaras asszonynak olyan egyszerű. Szegény halász asszony, 12 gyermek anyja s 40 éves, Moreno Annának hívják. Olaszország egy szegény halászfalucskájában éldegélt addig, míg egy szép napon meg nem betegedett. Asztmában szenved. Mint rendesen, az ilyenek kórházba kerülnek. Ő is, a csendesen, vallásos hittel tűrő asszony kórházba került.

Itt kezdődik ennek az egyszerű asszonynak különösen érdekes esete.

A kórházi ápolónővér azt vette észre egy napon, hogy az esti órákban a beteg asszony szobájából fény árad ki.

Azt gondolta, hogy égve maradt a villany. Bement a szobába, hogy lecsavarja az égve felejtett lámpát. A szobában nem égett egy villanylámpa sem. Az asszony csendesen fektült ágyában. Mélyen aludt, mikor az ápolónővér belépett.

A beteg melléről hatalmas fénysóva tört elő s ez világította be a szobát.

Orvosok siettek be az ápolónővér hívására s meglepődve figyelték a nappali fényt árasztó alvó asszonyt.

A különös eset arra az elhatározásra készítette a kórház igazgatóját, hogy

Rómába szállítsa a különös betegget De Santis híres orvostanár lelki-betegeket kezelő klinikájára.

Itt figyelik azóta. A megfigyelések azután még tökéletesebb dolgokat derítettek ki.

Egy éjszaka 21 esetben tört elő a fény az asszony szive tájékáról. Feléből és ujjából pedig szikrák pattantak ki.

Az újabb megfigyelések folyamán az eset megismétlődött. Ilyenkor az asszony felébred álomból s csak annyit mond: — De világos van. — S újból elalszik.

Volt eset, amikor a szive tájékáról

fénysóva jött elő, amely több méterre eltávolodott a mellétől, azután nagyot lobbanva eloszlott.

Az asszony testének szokatlan ragyogása olyan nagy feltűnést keltett, hogy maga Marconi többször felkeresi a betegget és a megfigyelésekről feljegyzéseket készít. Az asszonyt azóta elnevezték „donna luminosa”-nak, — „fénylő asszonynak”.

Az amerikai kormány megtiltotta a halálsugarakkal való kísérletezést

Gongaria mérnök feltalálta az igazi halálsugarat, de nem folytatja tovább kísérleteit — A borzalmas találmánnyal folytatott eddigi kísérletek megdöbbenő eredménnyel jártak

Washingtonból jelentik: Antonio Gongaria olasz származású amerikai mérnök hosszas kísérletezés után szörnyű hatású sugarakat fedezett fel, amelyeknek alkalmazása kétségkívül forradalmat jelentene a hadászatban. Gongaria feltalálta a valódi halálsugarakat és találmányát több meghívott orvos előtt a napokban mutatta be.

A bemutató döbbenetes eredménnyel járt.

A meghívott orvosok és szakértők szinte saját szemüknek nem hitték, amikor látták, hogy Gongaria mi mindenre képes az általa feltalált halálsugarak alkalmazásával.

A mérnök először nyulakra, kutyákra, macskákra vetítette a halálsugarakat és a szerencsétlen állatok azonnal, a legesekélyebb halálküzdelem nélkül kimultak. Még csak egy rángás sem futott rajtuk keresztül, egyszerűen megszűntek élni. Gongaria ezután a nyitott ablakon keresztül egy onnan több száz méterre lévő galambduc tetőjén ülő galambra irányította a halálsugarakat és

a galamb, akárcsak előbb a többi állatok azonnal holtan fordult le a duc tetejéről.

Gongaria a sikeres bemutató után fel ajánlotta találmányát az Egyesült Államok hadügyminisztériumának, még pedig minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül. A hadügyminisztérium a találmányt nem fogadta el és az Egyesült Államok kormánya most legszigorúbban megtiltotta Gongariának, hogy a halálsugarakkal további kísérleteket folytasson.

SZÜLOKNEK!

Családtagjai számára, akik sápadt arcuk, gyenge idegzetük és étvágytalanok, ajánlunk „Energin”-t a vér, idegek és étvágy erősítésére. Felnőtteknek naponta 3 likőrös pohárral, gyermekeknek, naponta 2 kiskanállal.

„ENERGIN” kapható gyógyszerárakban fellüeres üvegekben, melynek ára 35.— dinár.

Reg. S. Br. 4787/32

Noviszád város husz szegény gyermeket nyaraltat a Fruska Gorában

Noviszád város szociális bizottsága — mint már jelentettük — elhatározta, hogy 10.000 dinárt fordít szegény gyermekek nyaraltatására. A város megegyezett a noviszádi Vöröskereszttel, hogy a szegény noviszádi iskolásgyermekeket a Vöröskereszt vénáci üdülőtételepén fogják elhelyezni. A Vöröskereszttel történt megállapodás szerint a város minden gyermekért 500 dinárt fizet, ugy, hogy

a rendelkezésére álló 10.000 dinárból husz gyermeket lehet nyaraltatni.

A városi tanács most átiratot intéz az iskolai poliklinika igazgatóságához és kéri fogja, hogy jelölje ki a 8—12 éves korú iskolásgyermekek közül azokat a szerény orvosságokat, akiknek szükségük lenne a h t h t üdülésre. Az iskolai poliklinika igazgatóság kijelölése után július elsején küldi a város a husz gyermeket a vénáci üdülőtételepre.

Óriás-filmet készítettek az 1905 évi orosz forradalomról

II. Miklós cár szerepét egy pékmester játssza, aki alteregója a szerencsétlen véget ért uralkodónak

Leningradból jelentik: Most fejezték be annak az óriási történelmi filmnek a felvételeit, amely az 1905 évi forradalomról készült. A film főszereplői II. Miklós cár és az akkori orosz kormány tagjai. A cár szerepét nem hivatásos színész játssza, hanem

egy orosz pékmester, aki megdöbbenően hasonlít a szerencsétlen véget ért uralkodóra.

A pékmestert Edvakovnak hívják és már Miklós cár életében is híres volt a ról, hogy tökéletes hasonmása az orosz uralkodónak. Akkoriban nem tartották Oroszországban valami kitünő dolognak, hogy valaki cnynyire hasonlítson a cárhoz és épenezért Edvakovot arra kényszerítették, hogy hegyes szakállát, amelyre különösen büszke volt levágassa.

A cári család meggyilkolása után a pékmester újból megnövesztette szakállát. Edvakov hiva ugyan a szovjetkormánynak, azonban arra is igen büszke, hogy valóságos alteregója a halott uralkodónak. Határtalan volt tehát az öröme az egyszerű pékmesterek, amikor a nagy orosz filmvállalat ajánlatot tett neki, hogy

játssza el a cár szerepét a monumentális filmben.

Boldogan fogadta el az ajánlatot és kijelentette, hogy különös elégtétel számára ha ilyen módon kifejezésre juttathatja felfogását halott hasonmásáról.

A topolai község tanács felhívása

A topolai község tanács felhívja a szülöket, akiknek 1927-ben született gyermekei vannak, hogy e hó 14-én és 15-én feltétlenül irassák be őket az iskolába, mert ellenkező esetben szigorúan megbüntetik őket. Ugyancsak felhívja a községi előljáróság azokat a hadköteleseket, kik 1903 és 1911 között születtek és újonozási behívót nem kaptak, hogy azonnal jelentkezzenek a község házában a katonai előljárónál.

LÁRI-FÁRI

Vajdasági író vagyok!

Sőt:

Nincs egyebem csak a könyök...

Most pedig, összefacsarodott szívű olvasóm, legokosabban teszed, ha jó erősen megfogódzol a székedben, mielőtt tovább olvasnád ezeket a sorokat. Mert akármilyen jól tudom is, hogy nem hiszel már semmiféle csudákban, de ezuttal mégis egy olyan esetről kell beszámolnom, amit őszintén szólva, magam sem hinném el, ha nem lenne előttem ez a levél, amely a napnál világosabban bizonyítja, hogy igenis, történnék még csudák ebben a szívű-öglesztő világban is. S hozzá még milyenek...

Mivel, ugye, eddig úgy tudtuk mindnyájan, hogy derék íróink épen nem valami nagyon lelkesednek a „vajdasági“ megjelölésért, amivel léptenyomon kitüntetik őket. Valahogyan úgy vannak szegények ezzel a „cimmel“, mint az egyszeri gróf a királyi kitüntetéssel. Az egyszeri grófnak ugyanis átkozottul csinos felesége volt s a szép hölgy hájainak még a király sem tudott ellentálni. Hogy pedig némileg kárpótolja a férjét, az egyik vadászatról, amelyen a gróf feleségére vadászott — egy diszes szarvas agancsot küldött neki. A férj — mit tehetett egyebet? — a legszebb szobájába akasztotta a „megérdemelt“ kitüntetést, de a vendégeit mindig más termekben fogadta. Szóval így állunk valahogyan íróink „vajdasági“ címével is. Titokban módfelett büszkék rá — csak épen, hogy senkinek sem dicsekszenek vele.

Azaz, bocsanat, mert hiszen épen azt akarom elmondani, hogy milyen büszke egy most jelentkező titánunk erre a címre. Legalább is erről tanuskodnak a tegnapi délelőtti postával hozzánk befutott versei. Mivel pedig módfelett megörvendeztetett bennünket ez a példátlan tünet — sietünk e verseket azon melegében közreadni. Sajnos ugyan hétköznap csak az egyetlen Lári-fári rovatunk az, amely elbírja e magas irodalmi értéket képviselő költeményeket, de bizunk abban, hogy a költő méltányolja ama igyekezetünket, amellyel késedelmeskedés nélkül kívánjuk átadni a hallhatatlanságnak írásait. Szól pedig a beküldött két vers e képen:

Vajdasági író

Őscimnek rozsdás tolla
Nincs a sarokba hajítva:
Kicsiszolva szépen ragyog —
Vajdasági író vagyok!

— — — — —
Van, igaz, egy tudományom
S' ebben párom ritkán látom:
Könyökölni, hajh, de tudok —
Vajdasági író vagyok!

— — — — —
Ősi joggal, ősi házban,
Éltemet, ha átfirkáltam:
Mennybe visznek az angyalok —
Vajdasági író vagyok!

Írólegény, vajdasági legény

Írólegény, vajdasági legény,
Teli pénzzel ez a kövér erszény,
Megveszem az írószágot tőled —
De rádásul add a könyöködet!
Ha ez a pénz lenne csak foglaló,
Még száz annyi lenne borra való
S ideadnák a világot rádásnak —
Könyökömet mégsem adnám másnak!

Rögtön bocsanatot kell kérnünk a költőtől, amiért elsőszámu zengeményét csak kivonatossan közöltük, de helyszüke miatt nem állt módunkban egész terjedelmében nyomdafesték alá bocsátani nagyszerű sorait. Azt hisszük azonban, hogy olvasóink így is tökéletesen megértik, mit óhajtott kifejezni a költő, büszkén állítván, hogy igenis, ő vajdasági író! Tagadhatatlan igazság az is, hogy a versek némileg valami Petőfi nevű fűszarvára emlékeztetnek — no de hát ez olyan gyakori jelenség vajdasági „nyirodalmunkban“, hogy ilyen csekélységen igazán nem akadhatunk fenn.

BILO KUDA KÉ-KÉ SVUDA!

Ujból két évi börtönre ítélték gyilkos apatini folyamcsósz

Paunics Budimirt erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek a szombori törvényszék

Szomborból jelentik: Dr. Veszelyovszki Dezső hármast büntető tanácsa tegnap dél előtt tárgyalta Paunics Budimir 37 éves volt apatini jelenleg a beljei uradalom folyamcsószének szándékos emberölési ügyét. A vád szerint Paunics 1929 május 8-án reggeli négy órakor társával Raketics Nikola folyamcsószszal együtt kivezött a Dunára, hogy orvhalászok után kutassanak és ami kor Monostor közelében a holt Dunán elfogták Seremesics Péro és Pelják Márkó monostori lakosokat, akik csónakkal át akartak kelni a másik partra, feltartóztatták a csónakot, amely nekiütközött az ő csónakjuknak. Ebből veszekedés keletkezett, amelynek során dulakodásra került a sor. Paunics majdnem a vízbe esett, mire

Paunics előkapta fegyverét és rálőtte Seremesicsre. A golyó Seremesicset jobb térdén alul találta el. A súlyosan sebesült embert hazaszállították, azonban az orvosi segítség ellenére is a gyors elvérzés következtében elvesztette életét.

Az ügyben az első tárgyalást 1929 október 17-én tartották meg Szomborban, amikor is

Paunicsot két évi börtönbüntetésre ítélték,

míg a másodrendű vádlót, Raketics Nikolát — aki azóta már meghalt — felmentették.

Felbbezés folytán az ügy a semmit-

székhez került, amely formai okokból megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és új tárgyalást rendelt el az ügyben.

A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnöségét, kijelentette, hogy Seremesicset és társait igazolásra szőlította fel, mire a csónakban ülők a csónakot nekihajtották az ő csónakjuknak. A nagy lökés következtében elvesztette egyensúlyát és

megbillent és eközben sütt el a fegyver.

Nem is tudta, hogy eltalálta Seremesicset, csak később halotta, hogy megsebesült és meghalt.

A bíróság a tanúk kihallgatása után — valamennyien terhelően vallottak a vádlott ellen — az elhunyt jegyzőkönyvébe mondott vallomását olvasta fel.

Az elhunyt halála előtt terhelően vallott Paunics ellen és kártérítést kért.

A bíróság a vád és védbeszédnek elhangzása után meghozta ítéletét, amelyben

erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek a vádlottat és két évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítéletbe a bíróság beleszámítja az 5 és fél hónapi vizsgálati fogságot.

Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be, míg az államügyész három napi gondolkozási időt kért.

Kinyomozták a vrbászi ékszerrablás második tettesét is

Egy vrbászi pincér volt az orgazda

Mint jelentettük a vrbájpóljai határrendőrségnek sikerült a vrbászi falbontó ékszerrablót Radics István doroszlóvi betörő személyében elfogni. A nyomozás most megállapította, hogy Radicsnak segítő társa is volt a betörésnél. Az a zagrebi munkás, aki a károsult vrbászi ékszerész nyomra vezette, most jelentette Klein Andrásnak, hogy

Radics tartóztatása előtt egy németül beszélő fiatalemberrel járt nálá.

Erre a fiatalemberre ráillik Kardos István vrbászi pincér személyleírása. Kardos több vrbászi vendéglőben volt alkalmazva, de mindenütt kirabolta a vendégeket. Kardos személyleírása a következő: barna haj, szem alatt egy körülbelül félidő nagyságú feltűnő sebforradás és keze felett szembe-tűnő tetoválás. Kardos ellen, a tere időközben több vrbászi lopást rábizonyítottak, különböző levelet adtak ki.

—o—

Van azonban valami utalás a sorok között, amit sehogy sem tudunk felfogni gyenge agyunkkal s nagyon leköteleznénk bennünket a költő, ha elárulná, hogyan kell érteni a következőket:

1. Mi köze van a könyöklésnek az irodalomhoz?

2. Mit jelent az, hogy könyökölni, hajh, de tudok?

3. Ki és mi célból akarja megvenni a költő könyökét, amit ő semmi pénzért sem hajlandó eladni?

Mert lehet ugyan, hogy legújabbán könyökükkel írják halhatatlan sorokat költőink, már csak azért is, hogyha valamelyik durvalelkű szerkesztő így zokogna:

— Nézze, Limonádé ur, már a könyökön jönnek ki a versei... — költőnk végtelenül nyugalmatlan így válaszolhasson:

— No, hallja, nekem tán nem a könyökön

jöttek ki?

De nincs kizárva az sem, hogy valami világrengető újításról van itt szó, ami még nagy okulásunkra szolgálhat.

Érthető hát, ha sürgős magyarázatot kérünk a költőtől, annál is inkább, mert olvasóink is valószínűleg égő kíváncsisággal érdeklődnek a „könyöklés“ iránt, amiről holtbiztosan tudjuk, hogy mind a mai napig még csak fogalmuk sem volt...

(—mi jó—)

— Ha láradt és izgalom, ha a hasban feszülés érzése kinezza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelenként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázfelgyülemelést s elhárítja a vértófolásokat.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztősége és igazgatósága: Noviszad, Kralja Petra uca 30. I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Szubotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.
Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szán. ára hétköznapiakon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.
Mindenkinek hétfő kivételével mindennap reggel.

A hőmérséklet kissé emelkedik

Az elmúlt 24 óra alatt Középeurópában az idő jobbára derült és száraz jellegű volt, csak az Adria partvidékén és a Kárpátok medencéjében volt eső és helyenként zivatar. Az éjszakai lehülés 10-14 fok között változott. A legközelebbi 24 órára északi légáramlás várható, változó felhőzetrel, helyenként még esőkkel, esetleg zivatarokkal. A hőmérséklet kissé emelkedik.

—o—

— Áthelyezések a postánál. Ámon Iván iloki ellenőrt a noviszádi és Zsivánovics szubotica-i postaelenőrt a sidi, Dzsánics Jován noviszádi postafőellenőrt a crvenkai postához helyezték át.

— Érettségi vizsgák a vrbászi középiskolákban. Vrbászról jelentik: A főgimnáziumban és a német magántanítóképzésében vasárnap kezdték meg az érettségi vizsgákat. A szóbeli vizsgák valószínűleg csütörtökön kezdődnek. A német magánpolgáriban a negyedik osztályban 22 és 25-e között tartják meg a kísérettségit, míg a többi osztályokban 20-án fejezik be a tanítást.

— Orvosi hír. Brezovszki Nándor, sebész-főorvos szabadságáról visszatért és rendelését szanatóriumában, Futoski put 151 alatt újból megkezdte.

— Nem akart kitérni. Vrbászról jelentik: Vrbász és Kula között súlyos kimenetelű verekedés történt kedden délután. Gojkov Uros vrbászi lakos kocsijával hazafelé igyekezett és összeveszett egy szembejövő kocsiossal, aki nem akart kitérni. A verekedés során az idegen véresre verte Gojkovot és az uton hagyva, elszökött. Gojkovot súlyos sérülésekkel bevitték dr. Popovics közszégi orvoshoz, aki első segélyben részesítette. A nyomozás folyik.

— Elveszett egy munkakönyv, nyugdíjigazolvány és egyéb iratok, valószínűleg a Futaki-uton. A becsületes megtaláló jutalmat kap a lap kiadóhivatalában.

Hölgyeim! Fűrdőruháknak méret és modell után olcsó árban kaphatók
1351 PEREPATICSNÁL, Futaki ut 27.

— Szenczáclós találmány. Az új Lastex-gummi feltalálása lehetőségessé tette fűrdőruhákat is gumiból készíteni. Egy Lastex-gummifűrdőruha karcsu alakot ad, a strandfűző és melltartó viselését nélkülözhetővé teszi, tartos és szép. Ilyen Lastex-gummi női fűrdőruhákat kaphatók egyedül: **Fischer J. és Fia** cégnél Noviszádon.

—o—

Temerini hírek

Füstös Erzsébet eperszedés közben leesett a fáról és alétan került el a földön. Nagy nehezen sikerült csak eszméletre téríteni. Megállapították, hogy súlyos belső sérüléseket és külső zúzódásokat szenvedett. Lakásán ápolják.

Orosz János szecsokavágás közben félrenézett és a gyorsan forgó szecsokavágógép kezefejét elkapta s összeroncsolta, majd az éles kések ujjait részben tőből lemetsztették. A súlyosan sérült embert azonnal orvosi kezelés alá vették.

Temerin pénteken rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozatban a tisztviselőkérdés, az iskolai tantervek biztosítása a jövő tanévre és a közszép által eladott háztelkek feltekkönyvezése szerepel.

*

TEVAJAT ÉS SZOMBORI TURÓT CSAK SIBALITY-nál VESZEK, MERT LEGFINOMABB ÉS LEGJOBB.

Véres tüntetés St. Étienneben

Barrikádharcot vívtak a Tűzkereszt egyesület tagjai a kommunistákkal

Párisból jelentik: Tegnap véres tüntetés zajlott le St. Étienneben. A Tűzkereszt egyesület tagjai gyűlést rendeztek a kommunisták tüntető csapata meg akarta zavarni a gyűlésezőket.

A kommunisták két villamost felborítottak, egy épülő házat felgyújtottak,

barrikádokat emeltek.

A kivonult rendőrségre közáport zúdítottak a tüntetők. Véres harc támadt, melynek során harmincöt tüntető és öt rendőr súlyosan megsebesült, ötven tüntetőt letartóztattak.

—o—

Főbelőtte magát a noviszádi Fehér Hajó vendéglő volt főpincére

Tegnap délután fél három órakor a noviszádi Karadzicsa uca 13 számú ház egyik lakásában 6.35-ös kaliberű revolverrel

öngyilkossági szándékkal főbelőtte magát Megyumurac Szlávko, a „Fehér Hajó” vendéglő volt főpincére.

A golyó rendkívül súlyos sebet ejtett úgy hogy az életuntat igen súlyos állapotban szállították kórházba. Kihallgatni nem lehetett, mert elvesztette eszméletét és

lapunk zártakor a halállal küzd.

Megyumurac rossz viszonyban élt feleségével. Körülbelül 1 hónappal ezelőt veharos jelenet játszódott le a házastársak között, amikor is a főpincér felesége revolverrel rálőtt férjére.

A dolog annakidején a hatóságokat is foglalkoztatta. Valószínűnek tartják, hogy Megyumurac a családi viszálykodás miatt követte el tettét.

Szentai hírek

A szentai országos vásárt vasárnap, június 17-én tartják. A vásárra fel lehet hajtani állatokat minden vézmentes helyről. A kocsi fogott lovak járulatleveleit is fel kell mutatni. Az iparosoknak és kereskedőknek iparigazolványaikat magukkal kell hozni.

Vujics Szava polgármester és a kaszárnya felszentelési ünnepségeit előkészítő bizottság megállapította az ünnepség végleges programját. A program hálaadó istentisztelettel kezdődik, utána az új kaszárnyában folytatódik ünnepi beszédek keretében, ugyanitt rendezik az ünnepi bankettet. Az ünnepség kereteiben rendezik a kaszárnyában a Vujics Jácó által rendelkezésre bocsátott adatközlő Szentai város multjára vonatkozó ideiglenes muzeumot, mely értékes s eddig részben ismeretlen adatokat tartalmaz. Este a helyi Vöröskereszt rendezésében hangverseny lesz.

Június 17-én vasárnap Jadranszka Sztrazsa ünnepély lesz Szentán. Előző este baráti összejövetelt tartanak a Royalban.

A városi tanács június 15-én délelőtt 10 órakor a városi kórház udvarán nyilvános árverésen elad 15 darab bekötött üveget (demijon).

A szentai kereskedelmi iskolában az évvégi bizonyítvány kiosztása e hó 15-én, pénteken este lesz.

A szentai gimnázium első osztályába való beíratáshoz szükséges felvételi vizsgák június 25-től június 27-ig lesznek. A felvételi vizsga iránti kérvény 5 dináros bélyeggel látandó el s azt június 16-tól 23-ig kell beadni a gimnázium igazgatóságához. A kérvényhez mellékelni kell a születési anyakönyvi kivonatot, valamint az elemi iskola IV. osztályának sikeres elvégzéséről szóló iskolai bizonyítványt is. A kérvényben azt is meg kell jelölni, hogy a tanuló a magyar vagy a szerb tagozatra kéri felvételét.

A szentai katolikus nőegylet vasárnap fényesen sikerült fagyaldélután rendezett a Royal szálló kerthelyiségében és nagytermében. A nagy számban megjelent vendégek színtől megöltötték a hatalmas kerthelyiséget és a termet. Megjelentek a fagyaldélutánon az összes szentai nőegyletek kiküldöttei, valamint a város előkelőségei. Az előkelőségeket özv. Kuthy Lajosné, az egyesület elnöknője fogadta s köszönte meg a látogatást. A fiatalok a késő esti órákig maradtak együtt s szakadatlanul táncolva töltötte el a kellemes délutánt.

Szentai városának egyik gyönyörű tenyészbikája veszettgyanus tünetek között elhullott. Az állatorvosi boncolás sem tudta kétséget kizáróan megállapítani az elhullás okát s ezért az elpusztult tenyészállat agyvelejét elküldték a noviszádi egészségügyi intézetnek mikroszkópjai és biológiai vizs-

gátat végett. Tegnap érkezett meg a noviszádi intézet válasza a városi állatorvosi hivatalhoz. Az elhullott tenyészállat agyvelejének mikroszkópius vizsgálata nem hozott pozitív eredményt az elhullás okára vonatkozólag. Az egészségügyi intézet most tovább folytatja az agyvelő vizsgálatát laboratóriumi s biológiai uton, hogy kétséget kizáróan megállapítsa, hogy a gyönyörű és nagy értéket képviselő tenyészállat vesztéséért következtében hullott-e el.

Most fejezték be Szentán és a tanyákon az ugynevezett tavaszi lóvizsgálatokat. A bizottság, melynek tagjai Manics Vojin városbíró és Gerő Árpád városi állatorvos voltak 5536 lovat vizsgált meg a városban és a tanyákon. A megvizsgált lovak közül egy sem volt takonykórgyanus vagy beteg.

A szentai elemi iskolák első osztályába a beiratások június 30-ig tartanak. Felvesznek minden fiú és leánygyermeket, aki ez évben tölti be 7. tedik évét. A szülő határozza meg, hogy milyen iskolába járattja gyermekét.

A közoktatásügyi minisztérium Csriács Dusan szentai tanfelügyelőt, saját kérelmére nyugdíjazta.

A szentai gimnáziumban a tanulók munkáinak és gyűjteményeinek kiállítása e hó 17-én reggel 8 órakor nyílik meg. A kiállítás mindennap reggel 8 órától 12-ig és délután 3-6-ig lesz nyitva s díjtalanul látogatható meg.

PYRAM

már nagyszülei is használták
Használja Ön is.

Külföldi tözsdezárlatok

A dinár árfolyama. Budapest 7.80-8.30, Prága 49.55-49.95, Berlin 5.65-5.69, London 222.

Zürich, Beograd 7.00, Páris 2031.5, Newyork 307.10, London 1552, Brüsszel 71.90, Milánó 26.50, Madrid 42.10, Amszterdam 208.80, Berlin 116.75, Bécs 73.12, Prága 12.81, Varsó 57.50, Bukarest 3.05.

S P O R T

A noviszádi alszövetség

a NAK—Mácsva és a Makkabi—Mácsva mérkőzések ujjajátszását rendelte el

NAK—Mácsva: június 24, Makkabi—Mácsva: július 1.

A noviszádi alszövetség intézőbizottsága legutóbbi ülésén három óvás ügyével foglalkozott. A m'itrovicai Gradjanszki megóvta a Makkabival szemben elvesztett mérkőzését, a Mácsva pedig a NAK—Mácsva és a Makkabi—Mácsva mérkőzést. Mindhárom óvást állítólagos bírói tévedésre alapították a benyújtók. Az alszövetség a Gradjanszki óvását elutasította, ellenben a NAK—Mácsva és a Makkabi—Mácsva mérkőzés eredményét megsemmisítette és ujjajátszást rendelt el. A NAK—Mácsva mérkőzést pedig június 24-én, a Makkabi—Mácsva mérkőzést pedig július 1-én kell lejátszani.

A noviszádi alszövetségben kissé különös az óvásokkal való operálásnak az az új „stílusa“, de különös az óvások elintézésének módja is. A NAK—Mácsva mérkőzésén a NAK szinte kinos fölényben volt, amit a 6:2-ös eredmény is igazol. Az óvás azt állítja, hogy a Mácsva vereségét mégis a bíró „sorozatos“ tévedései idézték elő. A mérkőzésen egyetlen olyan momentum történt, amellyel kapcsolatban a bíró talán tévedhetett, a NAK második gólját offszajdgyanus helyzetből érte el. A világbajnoki futballtorna és a világ vezető futballállamainak futballvezérei példát vehetnek a noviszá-

di alszövetségtől. A világbajnoki futballtornán ugyanis egész sor kimondottan offszajd gól esett, mégsem óvott senki sem, mert mindenki tudja, hogy a bíró is tévedhet. A noviszádi alszövetség döntése mindenestre korszakalkotó ezen a téren.

A Makkabi—Mácsva mérkőzésén a bíró visszaengedte a Mácsva megsérült kapusát a pályára, a kapus visszatérése után mégis volt helyettese védett egy lövést kézzel, amiért a bíró bünt 45t ítelt. Az óvás szerint a bíró csak akkor engedhet vissza játékost, amikor a játék szünetel. Ezt mindenki tudja. A kapus visszatérése tucsdobás alkalmával történt, de mivel a bíró messze volt a kapustól, csak néhány pillanattal később jelezte, hogy tudomásulveszi a kapus beállítását. Az óvásnak helyt adtak, mert az új szabály csak nemrég jelent meg a hivatalos lapban, a laikus alszövetségi funkcionáriusok számára. Mert a bírók már rég az új szabály szellemében bíráskodnak, csak éppen nem úgy magyarázzák a szabályt, hogy mérkőzések sorsát döntseik el vele ha kedvük tartja csupán azért, mert a szabály új és alkalmazása körül alkalm nyílik a driblikre a zöld asztal mellett.

Temerinben is „dühöng“ a sportbarátság

Konkurrens mérkőzések rendezésével öll egymást a község két egyesülete

Temerinben mint ismeretes két egyesület működik a sport fejlesztésén a TSK és a Rádnicski. Eddig még nem volna semmi hiba a dologban. A körülményekhez képest mind a két egyesület igyekszik hivatását betölteni. A baj abban van, hogy a sport továbbvitel érdekében folytatott munkálkodás mellékvágányra terelődik és káros, áldatlan konkurrenciává fajul a két egyesület hívei között.

A multvasárnap is két mérkőzést rendeztek Temerinben, pedig köztudomású, hogy a mai viszonyok között még az is ritkaság ha egy mérkőzés ráfizetés nélkül végződik. A TSK az indijjai Vasutasok kiváló együttesével mérkőzött. A játék 2:2 (1:1) arányban döntetlenül végződött. A Rádnicski a petrovradini Szremac bajnokjelölt együttesét fogadta. Győzött a Szremac 3:1 (1:1) arányban.

A két temerini pálya egymás közelében fekszik, s így még kirívóbb az a körülmény, hogy a két csapat borsót igyekszik törni egy más orra alá, miközben megfélekedezik arról, hogy a bors mindakettőnek megpörköli az orrát. A temeriniék úgy járnak majd, mint az a bizonyos két vándor a békával. Egyikök fogadásból megette a békát, de utána újra fogadtak és most meg a másik evett békát. A végén azután nagy csodálkozva megállapították, hogy a békanyelésből tulajdonképpen semmi hasznuk sem volt.

Pedig könnyű feladat volna segíteni a temerini sportolók békaproblémáján. Egy-két mérsékeltbb és kevésbé elfogult tag mindakét egyesületben akad. Egyezzenek meg ők a mérkőzések rendezését illetőleg, de minél előbb, mert később drága ára lesz annak a bizonyos békának.

Vasárnap játszik a szubotica gyárcsapatok serlegmérkőzését

A Hajduk-Konkordia mérkőzés előtt játszik a Fako a Villanyteleppel

Vasárnap, mint jelentjük a szubotica elsőosztályú bajnokság utolsó mérkőzését játsza le a Hajduk és Konkordia és ezzel

a mezessel dől el, hogy a két csapat közül melyik marad bent az elsőosztályban. A mérkőzés, ami iránt nagy érdeklődés nyilvánul

meg a Bácska sporttelepén játszódik le délután fél hat órai kezdettel.

Az elsőosztályú mérkőzés előtt a szubotica gyári csapatok serlegmérkőzésének harmadik fordulóját bonyolítják le előmérkőzéseként a Bácska pályán. A Fako csapatának a Villanytelep lesz az ellenfele. Mindkét mérkőzés érdekes küzdelmet ígér. Az előmérkőzés délután fél négy órakor kezdődik.

Graficsár-Rádnicski 2:1 (1:1)

Kedden délután szokatlanul nagy érdeklődés mellett játszott tréning-mérkőzést a noviszádi Graficsár és Rádnicski csapata. A Rádnicski pályán lejátszott hevesiramu mérkőzést, döntetlen felidő után, végül is a szerencsésebb és állóképesebb nyomdászcsapat nyerte meg 2:1-es eredménnyel.

•••

MORAVICA:

Krivaja—SK Miletics 3:0 (3:0)

Barátságos mérkőzés, bíró: Vukovics

Kezdet után a Krivaja veszi át a vezetést, de fölényét nem tudja góllra váltani. A vendégcsapat lefutásokkal kísérletezik, amit a Kocsis—Sársánszki bekkpár könnyen szerel. A vendégek eredménytelen sarokrugása után a Krivaja támad, de a kapus fogja a labdát. Csákvári viszi a labdát, majd óriási erővel lövi, s a 40 méteres rugást a kapus nem védheti. Krivaja fölény, a bekkék a felpályán vannak. Pujin, Hallgató, Rákics a labda útja, Csákvári lövése fejezi be az akciót, amely utabb gólt eredményez. Miletics támad, korner eredmény nélkül és vége az első felidőnek.

Kezdet után megint támad a Krivaja, a kapus kornerre ment. A bekkék felszabadítanak. Hullámzó szép mezőnyjáték. A mezőnyben jók a vendégek, de a befejezéssel adósak maradnak. Hallgató és Rákics vezetnek támadást támadásra, de Miletics védelme helyén van. Sársánszki megújja az eredménytelen harcot, előre megy s 30 méteres rugásával a mérkőzés legszebb gólját lövi. Miletics nem adja meg magát, lelkesen harcol tovább. Az utolsó percekben felnyomul a Krivaja, Kardos I Sársánszki átadását hálóbba vágja. Kezdetre nincs idő, vége a mérkőzésnek.

A Krivajából Csákvári, Hallgató, Faragó, Sársánszki, Pujin és Kocsis mutattak kjtünő játékot. Miletics csapatából a két bekk, jobbhalf és a balszélső mutattak szép játékot. Vukovics bíró jó volt.

•••

Torzsan sorsolják ki a Temerini SK serlegmérkőzését. A TSK mint ismeretes július elsejével serlegmérkőzést indít több vidéki csapat részvételével. A mérkőzések sorsolását és egyéb körülményeinek rendezését Torzsán ejtik meg vasárnap, 17-én délután 2 órakor.

Csantavir: Triglav Ifj.—Gunarasi SK 5:0 (3:0). A Triglav ifjusági csapata könnyen győzött, a gólok közül Kozma háromat rugott, Szedlár kettőt.

A moravica Krivaja június havi programja. Június 17: Fernbach serlegmérkőzés a Bajmoki AK-kal, június 24 az első csapat Mileticsen játszik barátságos mérkőzést, az I. b. a Krnjajai SK vendége lesz. Június 28: Vidovdankor a beográdi Jugoszlávia játszik első ízben Moravicán. A mérkőzést az egész környéken óriási érdeklődés előzi meg.

Propagandamérkőzés Telecskán. A csonopljai sportklub és a krnjajai sportklub propagandamérkőzést játszottak a telecskai tüzoltók serlegéért. A mérkőzésen Csonoplja győzött 9:1 (8:0) arányban, igen szép játékkal. A győztes csapat góljait Inhoff (4), Kovács (3), Pollák és Lorbach rugták. A krnjajai csapatban a kapus tntnt ki, bíró: Horvátszki P.

Szuboticán lesz a vasutaskongresszus, itt játszó le az országos vasutasbajnokság döntő mérkőzéseit

Temesvár vendégszerepel, Zágreb, Marlbor és Kikinda játszik Szuboticán. Az ünnepségekre Beográdból különvonat jön Szuboticára

A szubotici Zsak futballegyesület, amely mint ismeretes a bajnokságot is megnyerte június 22-én háromnapos nagy ünnepségre készül. Ebben az évben ugyanis Szuboticán játszák le az országos vasutasbajnokság döntő mérkőzéseit és a szubotici vasutascsapat az ország legjobb vasutas egyesületeit látja vendégül.

A Zsak vezetősége emlékeztetése kívánja tenni ezt a jelentős sporteseményt és a vendég vasutas egyesületeken kívül meghívta a temesvári válogatott csapatot is, amely az alszövetség kezdeményezésére ját-

szik majd Szuboticán, Szubotica válogatott csapatával. A vasutas csapatok közül a zagrebi, maribori és a kikindai egyesületek mérkőznek majd Szuboticán az országos vasutasbajnokságért.

A háromnapos mérkőzések és ünnepségek programját nagy gonddal készíti elő a rendezőség. A tervek szerint az egyik napon, valószínűleg június 24-én vasárnap este nagy velencei éjszakát rendeznek Palicson, ezt megelőzően délután népnünpély-

lesz a Palics-parkban. Az ünnepség keretében a strandon szépségverseny lesz, amelyen a győztes a Miss Palics címet nyeri és értékes ajándékokban részesül. Ugyanekkor lesz az országos vasutas kongresszus is Szuboticán.

A szubotici rendezőbizottság kérvényt intézett a közlekedési minisztériumhoz, hogy a vasutas kongresszusra és az ünnepségekre indítsanak különvonatot Beográdból Szuboticára.

—o—

BSK, Jugoszlávia komb.—FC Wien 2:0 (2:0). Kedd este játszott a két csapat Beográdban. Az sós időjárás miatt nem alakulhatott ki stílusos játék, a beográdi kombinált biztosan győzött.

A Fernbach serlegmérkőzések állása. A tegnapi számunkban közölt tabellába hiba csuszott, amennyiben a JAK-nak összesen 6 pontja van.

Bíróküldés a szubotici alszövetségben. A szubotici alszövetség bíróküldő tanácsa a keddi esti ülésen a következő bírákat delegálta a vasárnapi mérkőzések vezetésére: Topolai JAK—Csantaviri Triglav: Sefesics (Perl), Krivaja SK—Bajmoki AK: Neverkda, Bezdáni SE—Crvenkai SK: László, Hajduk—Konkordia: Marcikics, VSC—Zsak: Szegedinszki, Szentai ÁK—Tri Zvezde: Dr. Poljakovics, Vatr. Omladina (Rigica)—Krnjajai SK: Berger, Merkur—Rádnicski (Szent): Vukelics.

— Levélköztette a villám a rádióhallgatót. Varsóból jelentik: Plosk városka egyik házában tetőjén lévő antennába belesapott a villám. A helyett, hogy a vezeték keresztül eltávozott volna, darabokra törte a rádiókészüléket és a szó-szoros értelmében leszedte a ruhát a készülék előtt ülő Venceslas Bredicki tisztviselőről. Bredicki rettenetesen megijedt, de szerencsére baja nem történt, csak ruhája égett el. A villám azonban nem elégedett meg ennyivel, Tönkretette a telefonkészüléket, leszakította a falakról a tapétákat. A telefondrót ugyanis a fal felületén futott végig nagy darabon. A telefondróton azután behatolt a ploski telefonközpontba, ahol a kezelő személyzet nagy rémületére tűzijátékszerű szikrázást vitt véghez. Csak itt adta ki aztán erejét a kalandos villám.

— Miért nem siet nálam Orion rádiót venni. Gelb elektro poduzete, Novisad, Futoški put 9.

A kuglizó sport hírei

Vasárnap a mitrovicai Kuglizó Klub vendégszerepel Noviszádon

Vasárnap — immár másodizben — a mitrovicai Kuglizó Klub látogat el Noviszádra, hogy barátságos mérkőzés keretében összemérje erejét a NAK és a Zmajevac csapatával. A mitrovicaiak mint ismeretes igen jó játékerőt képviselnek, legutóbb odahaza mindkét noviszádi ellenfelükön győzelmet arattak.

Mindkét mérkőzést a Bauer pályán rendezik. Délután 10 órakor a NAK-kal mérkőznek a mitrovicaiak, délután 3 órakor pedig a Zmajevacal.

A NAK hivatalos hírei. Felkérem a kuglizószakosztály tagjait, hogy a mai, csütörtöki tréningen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek, mivel a mai nappal zárul a nyári egyéni bajnokság. — Intéző.

Felhívás a noviszádi Katolikus Olvasókör kuglizóihoz. Felhívom az alább felsorolt játékosokat, hogy ma, csütörtök este az egyesület pályáján össztréningre feltétlen jelenjenek meg, mivel a vasárnapi becskeréki mérkőzés felállítását és az utazás körülményeit itt közli a csapatkapitány: Somogyi, Resnyák II, Báky, Gyurásevics, Bársony, Szalkay, Fúrjes, Fancevics, Csorba, Pálinkás, Szlavkovics, Vargha, Klacsek, Bíró: Czirbusz, Kovács, Roka, Wacker, Tóth, Koparecz, Szigethy, Hanák, Finta. — Fehér elnök.

Turisztika

Ezerkétszáz kilométert utaznak autón a montenegrói kirándulók részvevői

Montenegró és Hercegovina világszép részelt keresik fel a kirándulók

A noviszádi Fruska Gora túri tregylet montenegrói kirándulása iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul. Nem csoda, hiszen a kirándulók a tíz nap alatt természeti szépségekben gazdag vidékeket keresnek fel amelynél érdekesebb és személynöyörködtebb kevés akad Európában.

A kirándulás díja — mintmár jeleztük — 1500 dinár. Első pillanatra talán túmagasnak tetszik ez az összeg. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az 1500 dinárban a kirándulás minden elképzelhető kiadása bennefoglaltatik a noviszádi elindulástól a visszaérkezésig. Azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy a kirándulók olyan vidékeket keresnek fel, amelyeket vonattal lehetetlenség megközelíteni csupán lovon, kocsin, vagy autón. A három közül kétségtelenül az autó utazás a legkényelmesebb és legérdekesebb.

A kirándulás részletesebb ismertetésére még visszatérünk, most csupán azt közöljük, hogy jelentkezéseket a Putnik menetjegyiroda június 16-ig fogad el.

— Ne hagyja magát kinezni reumájától, hanem keresse fel a sztáranizsai csodakút-fürdőt. Kérjen prospektust.

Abuzakivitel megszervezése

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére tegnap délelőtt értekezletet tartottak a kamara helyiségeiben a buzakivitel megszervezéséről. A konferencián Miroszávlyevics P. Koszta a kamara elnöke elnökölt. Jelen voltak Szanojevics Milutin a beográdi kereskedelmi kamara elnöke, a noviszádi kamara mezőgazdasági osztályának tagjai, a noviszádi tőzsde és a gabonakereskedők egyesületének kiküldöttei

A konferencián behatóan megtárgyalták, hogyan lehetne az idej termés kivitelét minél jobban biztosítani és erre vonatkozólag határozati javaslatot is elfogadtak, amelyet küldöttségileg fognak átadni a kereskedelmi miniszternek. A javaslat első részében a Prizad munkáját ismertették, a második részben pedig konkrét javaslatokat terjesztettek elő a kivitel fokozása érdekében. A főfeltevel az, hogy a preferenciákat elsősorban a földművesnek kell biztosítani, úgy, hogy ez a belföldi buzaáraknál jusson kifejezésre. A kivitel magánkezdeményezésbe kell öszpontosítani, amely mellett a Prizad csak ellenőrző és közvetítő szerv legyen. A kon-

ferencia végül szükségesnek tartja, hogy új kereskedelem-politikai aranzsmánnal a már

meglevő preferenciális kedvezmények mellett a behozó államokkal meg kell egyezni, hogy azok bizonyos mennyiségű buzaát átveszzenek, amint azt más buzaexportáló államok megtették.

Megerősítették a noviszádi városi végrehajtók ellen emelt vádiratot

A noviszádi törvényszék rövidesen megtartja a főtárgyalást a visszaélésekkel vádolt városi végrehajtók ügyében

Megírta a Reggeli Ujság, hogy a különböző visszaélésekkel vádolt noviszádi városi végrehajtók közül néhányat szabadlábrahelyezett a törvényszék vizsgálóbírája, míg három végrehajtót, mint Kikos Jován, Hobrát Károly és Rupp Gyula ellen megerősítették a vizsgálati fogságot. A vizsgálat befejezése után az államügyészség el is készítette a vádiratot a városi végrehajtók ellen, a vádirat eilen azonban, mint ismeretes, a vizsgálói fogságban lévő végrehajtók védőik utján felelőszéssel éltek.

A felelőszézés folytán a vádirat a felelőszésviteli bírósághoz került, ahol revízió alá vették a vádiratot, majd tegnap délelőtt az iratokat visszaküldték a törvényszék büntető tanácsának azzal, hogy a vádat megerősítik a gyanúsítottak ellen.

Ilyenformán a törvényszék bünvádi tanácsa rövidesen kitzüzi a főtárgyalás időpontját és igen valószínű, hogy még júliusban megartják az érdekes ügyben a főtárgyalást a noviszádi törvényszék előtt.

KÖZGAZDASÁG

Tanulmányi kirándulás a csókai Lederer uradalomba

A Szomborban székelő megyei gazdasági egyesület rendezésében vasárnap este 10-en a topolai, móli, petrovoszelói, gornyibégi és temerini gazdakörök részvételével nagy és népes tanulmányi kirándulást indult Csókára az országoshirű, de európai viszonylatban is híres Lederer uradalomba.

A résztvevő gazdakörök tagjait reggel 7 órakor a szentai Tiszahid bánati oldalán fogadta a Lederer uradalom nevében Somogyi tisztartó és Keszler intéző, a szombori gazdasági egyesület részéről pedig Erdélyi gazdasízt.

Az autóbuszokon és vonaton érkező vendégek első útja a Tisza volt árterületén húzódó mintegy 250 holdas szőlőtelepítéshez vezetett.

Magán a szőlőtelepítésen a talajhoz viszonyított gyakorlati tapasztalat az uralkodó jelleg. Nagy sortávolság és egy főszálvesszős (pótkaróra erősített) ráeresztés dívik. Mondhatni több a fűrt, mint a levél a tőkén.

Innen utunk a híres mangolica sertés-tenyésztéshez vezetett.

Szebbnél-szebb állatok csoportjaiban volt részünk gyönyörködni. Minta ólak, tisztaság, pontos étkeztetési rendszer uralkodik.

Mindenfelé ártézi kutak, fürdők.

Ezután a cukorrépa földeket tekintettük meg. Csoda szép termés kilátások kecségtetik a birtok tulajdonosát. Állítólag 250 mázsa holdanként a termés kilátás.

A cukorrépa ültetések mellett mintegy 1000 holdon búzát vetettek. A kissé szikes talajban várakozáson felüli termés várható. Egy, az uradalom által többször nemesített búzafajt kultiválnak, melynek tulajdonsága a nagy sikér tartalom, ellenállóság, rövid kalász, de legalább 80 grammos faj-súly és az erős szalma. Termés kilátás 12 mázsa holdanként, — mi az ezévi átlagot jóval felülmúlja.

Közvetlen a buzatáblák mellett van 15—20 holdas parcellákban a különböző étkező saláták magtermelése, melyek között, hogy el ne fajozzanak szagos bükköny termelnek.

Külön fejezetet érdemel a szagos bükköny termelés is. Minden tábla az elképzelhető legszinpompásabbak egyikéből vettett be. Az egyik tábla tiszta fehér, másik vörösrös, harmadik lila és így tovább 16 színben. A nemhozjáró ember is gyönyörködik a színek ily káprázatos váltakozó szín pompájában.

Közvetlen mellette 40 kat. hold rezeda van ültetve szintén magtermelésre. A virágmagvak termelését Anglia részére eszközlik.

Utunk innen a lucernásokhoz vezetett. Különbség az, hogy a vetési sortávolság egy kapanyom szélesség s kapálják. Szintén magtermelés és nemesítés itt az irányelv.

Innen a főpusztára térünk be, ahol a szeszgyár, tehenészet, sajtgyár, hizlaló (ökrök és sertések egyaránt), a gazdasági lakások, távolabb a lótenyésztés, a műhelyek, trágyaérlelők, csalamádé és kukoricaszár pácolók vannak.

A tehenészet mintegy 400 anyatehénből áll, kimondottan simentáli fajtákból. A tejet birkatejjel vegyesen a sajtgyár dolgozza fel s szállítja el messze vidékekre.

A tehénistállók mellett mintá tisztaságú ökrökhizlaló istállók. Csodaszépen fejt s nagy szakértelemmel hizlalt ökröknek lópiaca Olaszország, hova már éveken keresztül szállítják ki vágónak.

Közvetlen az istállók mellett vannak az igás ökrök istállói. A szépen összeválogatott párok között nem ritkaság az olyan sem, melyet hizott ökrök gyanánt szívesen vennének meg a mészárosok.

A lótenyésztést a Nónius fajtákra bázisozzák.

Van még hazai számaresződör is, mivel a pónilovakat keresztezik, de jelentősebb kitenyésztést nem láttunk. Lehetséges, hogy az eredmény csak pár év múlva fog mutatkozni.

Innen a mangolica hizlalóba vezettek bennünket. Az önműködő viztartályokban szakadatlanul folyik a csöveken az ártézi víz. A hizók buja örömmel hűsítik magukat a fürdőben. A két hatalmas, rekeszes akolban 1600—1800 darab hizó van, melyekből állandóan van transzportképes szállítmány Prágába és Bécsbe.

A főpusztát köröskörül szintén virágmagtermelés veszi körül. Vaszórsa, diszodhány, kaliforniai pipacs stb. parcellák végelethetetlen sora.

A faluban az uradalom ipartelepeit tekintettük meg. Saját villanytelepe van és jéggyára. A legérdekesebb az uradalomnak a Korhecz fele gyára.

A nagy termekben, melyekbe géperővel 1—2 fokos hideget nyomnak be, vagontelekben áll az elkészített friss inyesiklandozó áru. A sonkák, szalámik garmadáit lógnak az akasztókon.

A pincében a végelethetetlen sorok garmadáit. Hat alagsor, melyet három másik alagsor keresztesz. Hordók üvegből, melybe lakószobát lehetne berendezni. Hordonként 80.000 liter must fél el bennük.

Kellemes meglepetésben részesített bennünket Lederer György, a birtok jelenlegi tulajdonosa, mikor a préházba mentünk. A két tányterem nagyságu szobában patkóalakban 180 terítékes asztal várt bennünket.

Művészies tálítás, csókai szép lányok által szervirozott lukuluszi lakoma s a híres uradalmi rizling. Hiány semmiben sem volt. Mintaszerű kiszolgálás, izl tes falatok után tenger áradatként folyt a bor.

Az első felszólaló Hankó Ödön a móli gazdakör tagja volt. Utána Kormos méli tanító majd a gazdakör elnöke beszélt s végül Somogyi az uradalom kedves vezető tisztartója, kinek a kirándulók a szakzárú felvilágosításokat és kalauzolókat köszönetet mondtak.

Ebéd után Schwartzbrunner intéző vezetésével megtekintettük az ő birtokosságait a külső pusztán. Ugyanis ő a virágok tenyésztésének atyamestere.

Láttunk hónapos retek táblákat, szőlőholdakat (mind magtermelés) újra sz. g. bükkönyt, pipacs fajtákat, virágokat az is ten tudja hány holdat és fajtát.

Mindenhol a rend, tisztaság és szakértelem.

Nekünk, bácskaiaknak érthetetlennek tűnt, hogy az egész uradalomban a tengeri termelésnek nyoma sincs, pedig hatalmas kukoricagörék terpeszkednek minden felé. Elmondotta, hogy a tengerit szavagónos tétékben a Bácskában vásárolják, mivel termelése itt nem fizetődik ki.

A falu alatt újabb 300 holdas szőlőtelepítés van. Itt már nem a kövidinka az uralkodó faj, hanem a nemesebb szőlőfajok.

Délután 5 órakor fejeződött be a csókai tanulmányút, honnan szentóra mentünk s Boros Gyevi Ferenc kalauzolt néhányunkat a városban és a híres népkertben.

Innen Mólra vettük az utat, hol Koszorus bácsi a móli gazdakör háznagya látott szíves vendégül bennünket, majd az esti órákban Sztáribecsejen dr. Galambos Ferenc a gazdakör elnöke fogadott s invitált meg a gazdakörbe.

Fáradtan, kimerülve de hálás visszaemlékezéssel a tapasztalatokban gazdak kirándulásról éjjeli 10 órakor futottunk be fatornyos falunkba.

Kovács Ágoston.

A szubotícai kereskedők és az adófelszólamlási bizottság

A noviszádi kereskedelmi kamara átirata a pénzügyminiszterhez

A szubotícai kereskedők és iparosok egyesületei átiratot intéztek a noviszádi kereskedelmi és iparkamarához és intervencióra kérték fel az adófelebezési tárgyalásokkal kapcsolatosan. A szubotícaiak ugyanis sérelmezik azt, hogy az adófelszólamlási bizottság nem idézi meg tárgyalásai ra azokat, akik felebezésükben kérték, hogy a felszólamlási bizottság személyesen is meghallgassa őket.

A kamara ezzel kapcsolatosan átiratot intézett a pénzügyminisztériumhoz és kér-

te, hogy

a minisztérium adjon ki magyarázó rendeletet, amely szerint a felebezési bizottság mindenkit időzzen meg ügyének tárgyalására, aki ezt kéri.

mert eddig csak azt idézték meg, akinek meghallgatását a bizottság szükségesnek látta. A kamara azzal indokolja átiratát, hogy a Beogradi közigazgatási bíróság már hozott határozatot egy hasonló esetben és a kamara által kért álláspontot foglalta el.

Tilos a kolbászfélék és husok festése. A Dunabánság állategészségügyi osztálya rendeletet adott ki, amellyel szigorúan megtiltja a kolbászfélék és husok festését. A rendelet szerint ugyanis igen sok esetben romlott husból készült kolbászféléket festettek be hogy ezáltal félre vezessék a vásárló közönséget. A festés következtében az áru ugyanis szépnek és frissnek látszott, tényleg azonban veszélyes volt a fogyasztásra. A rendelet kötelezi a közalkalmazotti állatorvosokat, hogy havonként legalább egyszer vizsgálják meg az összes husfeldolgozó üzemeket és üzleteket és ahol festett kolbászféléket vagy húst találnak azt kobozzák el és semmisítsék meg. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

— **Árverés a noviszádi zálogházban.** A noviszádi városi takarékpénztár zálogházában június 25-én elárverezik a ki nem váltott záloganyagokat, melyek közül a legértékesebb a zálogházban van.

A tenyészállatok vasúti szállítása. A földművelésügyi minisztérium kérésére a közlekedésügyi minisztérium magyarázó rendeletet adott ki, hogy mely tenyészállatokat szállítják a vasúton kedvezményes díjszabás mellett. A tenyészállatot állattenyésztőnek, szövetkezetnek, községnek vagy városnak, iskolának, uradalomnak vagy más állattenyésztéssel foglalkozó intézménynek a címére kell küldeni és csak a címet veheti át az állatot az állomáson. A fuvarlevél mellett az állami hatóság igazolványát is fel kell mutatni arról, hogy a szállított állatot tényleg tenyészcélokra használják fel.

Országos vásárok. Zsabalyon június 20-án tartják meg a második országos állat és kirakodó vásárt. Hlandzsán pedig június 30-án lesz a nyári vásár. Mindkét helyre a helyi hatóság szabályszerű járólévallel érkező állatok, vasmentes helyről.

A gabonapiacson változatlan a helyzet

A noviszádi terménytőzsdén a helyzet változatlan. A tengeri megszilárdult, a buza sem változott, bár kötés csak kevés történt. Teljesen hasonló a helyzet a szombori tőzsdén is. A kereslet és kínálat egyaránt tartózkodó, mindenki az aratást várja. Az árpa aratása már megkezdődött és a jövő héten már piacra is kerül az új árpa.

Tíz nap a következő hivatalos jegyzések voltak a noviszádi terménytőzsdén:

Buza 78 kgos 2% bácskai Noviszád környéki 116—118, Szombor környéki 112.50—115, középbácskai 116—118, felsőbácskai 116—118, tiszai 126—128, szerémi 112.50—115, szlavóniai 115—117.50, 77 kgos 2% bácskai tiszai 117.50—120, tiszai uszályrakomány 124—126, bégai hajórakomány 122—124, felsőbánáti 115—117.50, zab 97.50—100, hajórakomány 105—110, tengeri bácskai kassza-duplikát 85—87, bácskai Szombor környéki 86—88, bánáti 83—85, szerémi 85—87, szerémi Sid környéki 86—88, bégai uszályrakomány 92—94, tiszai és dunai uszályrakomány 93—95, buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 100—210, kettős 170—190, ötös 150—170, hatos 130—150, hetes 105—115, nyolcas 105—115, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 190—200, kettős 170—180, ötös 150—160, hatos 130—140, hetes 105—115, nyolcas 105—110, buzakorpa jutazsákokban bácskai és szerémi 95—100, bánáti 92.50—97.50, hajórakomány jutazsákokban 102.50—105.

Irányzat: Tengeri szilárd, egyébként változatlan. Forgalom: Csekély.

Szombori terménytőzsdé. Buza, bácskai, Szombor környéki 112.50—115, felsőbácskai 115—117.50, szlavóniai 112.50—115, szerémi 110—112.50, Tisza bácskai 125—127.50, Tisza bánáti 125—127.50, felsőbánáti 112.50—115, zab bácskai vasút 97.50—102.50, szerémi és szlavóniai 97.50—102.50, tengeri bácskai vasút prompt új 86—88, bácskai július 88—90, bab szokvány 130—135, buzaliszt nullás gg és g 185—205, kettős 165—185, ötös 150—170, hatos 130—150, hetes 95—105, nyolcas 97.50—102.50, korpá prompt 90—95.

Irányzat: Tengeri szilárd, buza tartott.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készáru piac irányzata jól tartott. Tiszavidéki 80 kilós buza 13.70—14.00, felsőtiszai 13.45—13.70, egyéb származású 13.40—13.55, minőségbuza minta szerint felsőtiszai 14.00. A határidőpiac irányzata egyenlő. Buza júniusra 13.20—13.23, októberre 16.30—16.32, rozs júniusra 6.17—6.18, októberre 10.35—10.37, tengeri júliusra 11.20—11.22, augusztusra 11.50—11.52.

Noviszádi piaci árak. A zöldségpiacon tegnap igen nagy forgalom volt. Az árak a következők: zöldbab 0.40—0.50, borsó 2.50, paradicsom 4.4.50, őszibarack 4—5, kajszinbarack 4—4.50, körte 1.50—2, piros ringló 0.75—1 dinár kilónként. Az állatpiacon az árak változatlanok. A buza piacon a kukoricáért 85—90 dinárt fizettek. Buza nem volt.

Feltalálták a vizimotort Angliában

A szenzációs találmány forradalmasítja a közlekedést

Londonból jelentik: Angliában új motort találtak fel, amely előreláthatóan forradalmat idéz elő a közlekedés terén. A hajóknak nem lesz többé szükségük szénre és olajra, hanem avval is beérik majd, hogy időnként a tengerből vizet vesznek fel. A találmány rendkívül kiterjeszti a tengeralattjárók akcióradiusát is. Az új motort gépkocsikon a legteljesebb sikerrel próbálták ki és legközelebb már alkalmazni fogják a hajókon is.

A csodálatos találmány lényege az, hogy

a készülékbe behatoló vizet elektromos árammal hidrogénné és oxigénné bontják.

A gázok külön-külön behatolnak a motorba, ahol egy gyújtó gyertya meggyújtja és magas feszültségű gőzzé változtatja át,

amely mozgatja a dugattyukat. A felesleges gőz újból vízzé változik, úgyhogy az új motor csaknem megszakítás nélkül egész kis vízmennyiséggel pompásan működik.

Az új motort egy német származású angol mérnök találta fel és a találmányt egy angol társaság már meg is vette. A mérnök husz évig dolgozott találmányán és egy alkalommal robbanás következtében majdnem életét veszítette.

A találmány jelentősége a szakértők szerint óriási.

Az új motor sohasem forrósodik át, nem csinál lármát és akkor sincs kitéve semmiféle rázkódásnak, ha csupán egyhengeres. A szakértők szerint az ilyen motorral felszerelt tengeralattjáró egy hónapig is a víz alatt maradhat, mert állandóan ellátja magát a szükséges oxigénnel.

Japán a léggyörgyártásban is dömpinget tervez

A londoni News Chronicle azt írja, hogy Japán ajánlatot tett a román kormánynak, az egész román hadseregnek fegyverrel és lőszerrel való felszerelésére. Az ajánlat értelmében lőszergyárat építenének Romániában japán szakértők vezetése alatt. Az árak 25 százalékkal olcsóbbak lennének a világpiacon. Románia petróleummal és fával is fizethetne.

Nyolcvanhároméves korában doktorált egy spanyol hajózási vállalkozó. Madridból jelentik: Pedro Aguero hajózási vállalkozó egész életében szerette volna neve elé odabiggyeszteni a „dr.” jelzőt, de elfoglalt ember lévén, sohasem jutott hozzá, hogy beiratkozzék az egyetemre. Végül is nyugalomba vonult, jólmenő hajózási vállalatát átadta fiainak és unokáinak, ő maga pedig beiratkozott a saragossai egyetem jogi fakultására. Rendesen eljárt az előadásokra és most, a múlt hét végén kitüntetéssel szerezte meg az annyira óhajtott doktori diplomát.

Dacsiri hírek

Csószi Cs. Lyubomir, a topolai járás tanfelügyelője meglátogatta a pacsiri elemi iskolákat. A tanfelügyelő nagy meglepetéssel nyilatkozott egy tanulmányi előmenetelről, mint az igazgatóság és az iskolaszék munkájáról. — Junius 11-én tartották meg a református hitánvizsgákat a pacsiri református templomban, Dévay Lajos, esperes jelenlétében. Piger Lajos, levita kántor, állami iskolai hitoktató, nagyon szép eredményt mutatott fel. — Elsőrendű epertermes volt az idén Pacsiron. Egy vödör cefre 1 liter 22.5 fokos pálinkát adott. — A tartós esőzés nagyon feljavította a terméskilátásokat a pacsiri határban. Középesen jó termés mutatkozik a búzában. Ezzel szemben a kései búzák mindössze 4—5 métermázsa termést ígérnek lánconként.

— Ha az arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet innia.

Maradéki hírek

A napokban feltételeken szabadlábba helyezték Brzak Zsivan mitrovicai fegyencet. Nagy örömmel tért haza falujába, ahol házat rendben találta, csak lova soványodott le időközben. Hogy kedvenc lovát jól tarthassa, éjjel a szremszki-karlovci határból egy koci herét lopott, de rajtavesztett, mert a csendőrség tetten érte. Most ismét visszakerül Mitrovicára.

A beskai református német dalárda vasárnap meglátogatta a maradéki magyar dalárdát, mely alkalommal a református templomban hangverseny volt mindkét dalárda valamint Vranosovics Rózsika közreműködésével. A hangverseny után a maradéki református egyház az ifjusági egyesület helyiségében uzsonnát adott a vendégek tiszteletére. Az uzsonnán mindkét részről több köszöntő hangzott el, melyek mind amellett tanuskodtak, hogy a két testület között testvéri viszony áll fenn, jóllehet egymás nyelvét nem értik. A beskai vendégek még aznap visszatértek kellemesen eltöltött nap emlékével.

Csantaviri hírek

A csantaviri római katolikus templom vasárnap, június 17-én, védszentjének szent Antalnak napján, tartja búcsuját. — Németh Antal, a község egyik legöregebb embere, nyolcvanhat éves korában meghalt. Az elhunyt földbirtokost kiterjedt családján kívül nagyszámu rokona és ismerőse gyászolja.

Sztaramoravici hírek

Csószi Cs. Lyubomir a topolai járás tanfelügyelője az elmúlt héten meglátogatta az iskolákat. A tapasztaltak felett meglepetését fejezte ki. — Az 1914-ben született, valamint a korábbi korosztályok alkalmatlanjainak szemléje július hó 2-án lesz Bácska Topolán. — Az elmúlt éjjel a csendőr járőr a moravici határban végzett körutja alkalmával három ismeretlen férfit találkozt, kiket igazolásra szólított fel. Az illetők igazolás helyett eldobták zsákjaikat és elmenekültek. A zsákokban szépen fejlett hat malacot találtak a csendőrök. A malacokat beszállították a moravici község házára, hol igazolt tulajdonosa átveheti őket.

Szrbobrani hírek

Vasárnap este Szrbobránban Tisza Ferenc megszőktette M. Rozikát, kit szülei lakására vitt. A leány rokonsága a szokásokhoz híven termő-ágot vitt a késő esti órákban a fiatalokhoz. Itt a sok elfogyasztott eperpálinka hatása alatt a vőlegény mulatozó vendégei iparkodtak kimutatni örömeiket az új rokonság fölött s csakhamar véres verekedés kezdődött közöttük. Tisza István egy székkel úgy fejbeütötte Rajda Péternét, hogy az asszony vérző sebbel a fején ájultan rogyott össze. Erre a férj támadott Tisza Istvánnak. Pár pillanat alatt a Rajdák és Tiszák összeverték egymáson minden mozgatható tárgyat a szobában, székeket, asztalokat, leszaggatták az ajtókat, kiverték az ablakokat. Rajda Péternét kocsin szállították az orvoshoz, sebe nem életveszélyes. A közben értesített rendőrség fékezte meg a további verekedést. A verekedés ellen megindult az eljárás. — Egy szrbobrani harmadikos polgárista leány, ki az idén másodszor is osztályismétlésre bukkott, elkeseredésében s szüleitől való féltelmében öngyilkossági szándékából a csatornába vetette magát, de a járókelők egyike kimentette. A szülők elégedtek a büntetést és megígértették vele, hogy lemond az öngyilkosságról.

FOTO BOULEVARD
WOLLBERGER KÁROLY

Modern felvételek izléeses, művészi kivitelben. Noviszád, Bulevar Kraljice Marija (Leticipalota). Amatőr felvételek díjtalan kidolgozása!

Kisértet a citadellán

A REGGELI UJSÁG eredeti regénye

Minden jog fentartva

Irta Leleszy Béla

(15)

Az eddigi folytatások tartalma:

1853, a forradalom után a Habsburg birodalomra a legválságosabb időszak bevezető éve. Mindenütt lázongás, összeesküvés, elégedetlenség. Silvio Montebelli tüzérhadnagyot Budára helyezik át a citadella egy ütegének vezényletére. Montebelli titkon az olasz hazafiakkal tart; azért Budán is az elégedetlenséget akarja segíteni. Ezt bevallja ikertestvéreinek, Maddaléna márkinőnek, mielőtt Budára indulna.

Osztrák zsoldárok szállják meg egy éjszaka a Montebelli kastélyt és a tüzérhadnagy öngyilkos lesz, mert azt hiszi, őt akarják elfogni. A márkilány vakmerő elhatározásra jut. Felölti ikertestvére egyenruháját, átveszi iratait és ő készül Budára a halott Silvio helyett! Kitérő vivő — mindent tud egy császári tüzértiszt tudnivalóiból, hisz eddig is ugyszólván egy test, egy lélek volt Silvioval. Elbucszatja Mimit, a bécsi táncosnőt, Silvio szerelmét, aki egy főhercegnek tetszett meg, majd átvesz egy ellopott titkos iratot, Hentzi altábornagy levelét — Silvio nevében. Mindenki Silviónak nézi Bécsben és nagy segítségére van a dolgokban Uchátzius tüzértiszt, aki szintén Silviónak látja benne.

A márkinő hajón utazik le Budára, mint tüzérhadnagy.

A hajón értesül arról, hogy a citadellán tokzatos kisértet ősdei éjszakánként a császár tüzéreit.

Pestre érkezik.

A fedett várlepcsőn egy csodaszép, piros krinolinós leány csodálkozik rá, akiben nem is sejti, hogy a citadella rémével találkozott.

*

Az utcákon mosolygó tiszték az első riadóra tudják, hová rohanjanak mindenük hátrahagyásával! És a császári hivatalnokok bizonyára ugyancsak ügyelnek ilyen esetekben a családjaikkal együtt! Hiszen olasz helyeken halomra kaszabolnák őket az első forradalmi megmozduláskor!

Zsindellyel fődött, homályos lépcsőhöz ért, amely nagy kanyarodásokkal vezetett lefelé a várból. Montebellinek megtetszett ez a furcsa lemenet. Ugy a fele uton lehetett már, amikor egy piros krinolinós, fehér kalapos, nagyon csinos kis hölgy került eléje. A lány úgy meglepődött a tiszttől, hogy elejtette a napernyőcskáját.

Montebelli felemelte és átadta neki könnyű tisztelgással.

Idegen nyelven szólította meg, nyilván köszönetet mondott neki. Mosolygott hát, újra tisztelgett és tovább indult.

A lépcső aljáról visszanezített.

Látta, hogy az ismeretlen leány még mindig ott áll a közepén és utánabámul. Most megrezzen, hirtelen megfordul és fölfelé iramodik, mintha rajtakapták volna valamin.

A császári hadnagynak kedve lett volna rá, hogy utána menjen.

Ugyan mit akart tőle ez a szép kis leány? Hiszen majdnem úgy tűnt fel, mintha készakarva ejtette volna el előtte az ernyőt. Miért beszélt hozzá magyarul, amikor az ezredruháján láthatta, hogy idegen?

Lassan haladt tovább. Rossz érzés fogta el. Semmi kifogásolnivalót nem találhatott ezen az ismeretlen leányon! Igazán ijedtnék látszott és meglepettnék, amikor eléjük került. Urias volt minden mozdulata, elfogulatlan, könnyed még akkor is, amikor

már észrevette, hogy a tiszt nem érti, mit mond neki. Mintha nem akart volna azzal törődni, hogy a tüzértiszt nem tud magyarul.

De miért állott meg a találkozásuk után? És miért fordult utána olyan sokáig? Talán Silvio egyik régebbi ismerőse ez is? Nem, nem lehet! Ezt azonnal megérezte Maddaléna, de a lelke nem nyugodott meg.

Jóval később maga is elsodálkozott azon, minő titokzatos módon tud megsejteni a lélek egyetmást.

Hiszen ő ekkor látta először azt, aki miatt meg kellett halniok az Alter Seppi öblös ágyutorka mögött éjszakázó tüzéreknek. Most találkozott a citadella igazi kisértetével.

De ő nem ismerhette meg! Nem fedezhette fel, csak rádobogott a szíve.

Nagynehezen erőt vett magán.

Igazán nem követhette el azt a furcsaságot, hogy ideérkezése első napján utánaered egy leánynak. Ki tudja, minő kavardás, botrány támadhat ebből? Az olaszok ilyenekben nem ismernek tréfát. És neki nem szabad most belekeverednie semmiféle botrányba.

Tovább haladt hát a jár mögött.

Minő fátlan, rideg és kopár vidék! Kopsz házak. Kicsi kertek, amelyek az első parancsszóra elvetik minden kis bokrutakat, hogy a terep átlátható legyen és végiglöhető minden irányban! Igazi örök hadszíntér! A hadnagy nem tudta elképzelni, hogy ezen a helyen valaha a legszebb villavölgyek viruljanak föl, ligetek és pompás kertek tarkálljanak! Amíg a várbástyákat kívül támogató pillérekkel kerülgette két lovas zsoldárt látott meg a távoli uton. Az ut két szélén haladtak a lovasok, közöttük pedig egy cilinderes, frakkos, idősebb ur futott.

Montebelli megállott, amíg elhaladtak. Csak kisebb távolságból vette észre, hogy a cilinderes urnak a derekán és kezében láncok húzódnak végig. A lánc két végét a két zsoldár fogta. Most már megértette, miért iparkodik annyira lépést tartani a lovakkal az ismeretlen gavallér.

— Valami összeesküvő — gondolta elégedetten.

Nagyon kellemetlen lett volna, ha ilyen apróságok nem biztatják. Borzongott, ha a délelőt látott biztonságos és álmos Pestre gondolt. Tovább ballagott és hamarosan házak kerültek eléje, amelyek elterelték őt a várfaltól. A Krisztinaváros kanyarodott oda régi épületeivel, zibongásával és külön kis életével a vár háta mögött.

Egy helyen megint megállott. Mit akarnak itt? A vár oldalában mérnöki építmények, jelzések, alattuk munkások és gépek.

— Mi lesz itt, kérem? — kérdezte udvariasan egy urtól.

— Alagut — felelte az titkolhatóan büszkeséggel. — Én magam is jegyeztem rá részvényeket, császári hadnagy ur. Mi, Krisztinavárosiak is le akarunk jutni a Dunához! A Lánchídtól egészen ide, a Horvát kertbe vezetjük az utat. Egész Európában nem lesz külön mérnöki munka, kérem. Megnyílik minden Pest felé.

— Hát maguknak nem elég Buda, a vár — kérdezte Montebelli. — Maguk Pesthez vágyakoznak? És azt hiszik, hogy sikerül egyszer eljutniok oda?

Az megemelte magas tetejű kalapját és gunyosan mosolygott rá vissza.

— Biztos, hogy eljutunk, császári hadnagy ur! Még a víz felett is és a hegyek alatt is!

Nem várta meg szavainak a hatását, pedig Montebellinek tetszett ez az igazi, pest-budai hazafiaság, amellyel először találkozott akkor. A három kis város már végleg egyesült hát a lelkekben — gondolta ujjongva — hiába volt az a szétkergető parancs.

Jó későn vette át a hivatalosan adott megbízható lakáscímeket és a Griffben vizgálta végig őket.

— Minő furcsa nevek! Országut, Szénater, Bomba-ter, Szarvas-ter, Uri-utca, Timár utca, Cukor-utca, Nagyhid-utca, Képiró-utca. Csak Obudára nem megyek. Semmiképpen.

Emlékezett rá, hogy Obudán a 751-es számú ház tegnap összeomlott. Olvasta a Lokalblatban. Így hát nem volt valami nagy bizalma arrafelé az épületekben. Megmaradt a budai Szarvas-teren, a Tabánban. Ott legalább közel lesz a citadellához is.

Az utolsó éjszakáját tölti hát ebben a szállóban — gondolta. — De érdemes egyáltalán itt töltenie az estét is?

Lement és a pincért megkérdezte, mivel szórakozhatna?

— Hát kérem szépen, császári hadnagy ur. Van német színház.

— Most nem kell. Valami igazi pestit.

— A magyar nemzeti színházban kérem, a Zsidónó megy. Opera. Scribe és Halévy. Slezák ur műtancaival. Hassel Barthnéval, Gino Lujzával és a teljes művészgárdával. Nagy sikere van, kérem.

— Oh, Halévy — fanciesalgot Montebelli unottan.

A pincér sajnálkozott.

— Igazán kár, kérem. Tegnap Hunyadi László ment. Egressy Béni és Erkel Ferenc híres operája, magyar táncokkal. Olyan tom bolás van ilyenkor, hogy majd összedől a színház. Igaz, hogy nem igen látni ott császári tiszt urakat! És legközelebb lesz egy gyönyörű balett, amelyben élő sakkjáték is szerepel. Erkel és Szén urak, híres magyar sakkozók játszanak le egy játékot eleven figurákkal, amelyben a gyalogosok a legszebb baletthölgyek lesznek. Amelyiket kiütik a tábláról, az eltűnik a süllyesztőben, kérem!

— Szép. De valami könnyebbet, fiam. Ivós helyet, tudja!

— Az van sok nálunk! — derült föl a pincér. — A Sörtőcsa, a Licinius, aztán a Tigris. Itt Moseli muzsikál, hadnagy ur. De ha magyar dalokat akar, hát akkor hallgassa meg Patikárusékat. Az aztán a banda! Ámbár jobb lenne, ha nem egyenruhában menne oda, kérem!

Montebelli szót fogadott. Előszedte sárga nadrágját, sötét frakkját, magas gallérját és kemény kőrkalapját. És meghallgatta Patikárusékat.

Sohase hallott azelőtt cigányzenét. Se magyar népdalokat. De egyszerre megfogta a lelkét a varázslatos magyar szomorúság egyedülvalósága, mikor a borospalack mögött figyelte a nagy ivóhelyet. Ordítani, bögni szeretett volna. És tenni valamit, cselekedni, mint Silvio, a halott.

(Folytatjuk)